

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **R.B.**

w Izbie Karnej

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2025 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

w przedmiocie pisma skazanego sygnalizującego potrzebę wznowienia z urzędu postępowania wykonawczego, zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 lipca 2024 r., sygn. akt II AKzw 630/24, utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 21 maja 2024 r., sygn. V Kow 850/24, w przedmiocie objęcia leczeniem w trybie art. 117 k.k.w.,

na podstawie art. 540 § 1 k.p.k. *a contrario* oraz art. 638 k.p.k.

postanowił:

1. stwierdzić niedopuszczalność wznowienia z urzędu postępowania wykonawczego zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 lipca 2024 r., sygn. akt II AKzw 630/24, utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 21 maja 2024 r., sygn. V Kow 850/24, w przedmiocie objęcia leczeniem w trybie art. 117 k.k.w.;
2. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 24 lipca 2024 r. (data wpływu do SN - 09.08.2024 r.) skazany R.B. zasygnalizował potrzebę wznowienia z urzędu postępowania wykonawczego, zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 lipca 2024 r., sygn. akt II AKzw 630/24, utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 21 maja 2024 r., sygn. V Kow 850/24. Tym ostatnim orzeczeniem - na podstawie art. 117 § 2 k.k.w. - nałożono na skazanego obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, w związku z uzależnieniem od środków odurzających, na okres 6 miesięcy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności.

W argumentacji swego wystąpienia skazany R.B. wskazał, że „mimo istnienia wątpliwości co do jego poczytalności” w ww. postępowaniu wykonawczym nie miał on obrońcy z wyboru, a także nie wyznaczono mu obrońcy z urzędu, co - zdaniem autora sygnalizacji - miało stanowić uchybienie w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Na wstępie stwierdzić należy, iż pismo złożone przez R.B. nie stanowi wniosku o wznowienie postępowania, w rozumieniu przepisów Rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego, natomiast jest traktowane wyłącznie jako sygnalizacja możliwości zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, stanowiącej podstawę do wznowienia z urzędu prawomocnie zakończonego postępowania (zob. postanowienie SN z 7 grudnia 2021 r., V KZ 39/21). Zarówno w orzecznictwie, jak i piśmiennictwie od dawna wskazuje się, że wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k., w związku z ujawnieniem się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k., może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony (zob. uchwała [7] SN z 7 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48). Pismo sygnalizacyjne złożone w trybie art. 9 § 2 k.p.k. nie implikuje więc po stronie sądu, do którego je skierowano, ani prawa, ani też obowiązku jego rozpoznania (zob. postanowienie SN z 11 stycznia 2022 r., IV KZ 55/21). Jednocześnie brak jest możliwości postąpienia z pismem sygnalizacyjnym tak, jakby stanowiło ono wniosek o wznowienie postępowania (por. postanowienie SN z 17 stycznia 2024 r., I KO 53/23). Rzecz jednak przede

wszystkim w tym, że w przedmiotowej sprawie wznowienie postępowania wykonawczego, zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 lipca 2024 r., sygn. akt II AKz w 630/24, było prawnie niedopuszczalne.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego od dawna podkreśla się, że rozstrzygnięcie o objęciu skazanego leczeniem, w trybie art. 117 k.k.w., nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie karne w zakresie odnoszącym się do odpowiedzialności karnej. Wprawdzie objęcie skazanego leczeniem, w trybie art. 117 k.k.w., ma oczywiste oraz negatywne konsekwencje dla sfery wolności osobistej (podobnie jak np. stosowanie tymczasowego aresztowania) i stanowi istotną dolegliwość, nie zmienia to jednak faktu, że rozstrzygnięcie to nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie karne w zakresie odnoszącym się do odpowiedzialności karnej i nie może podlegać wznowieniu (por. postanowienie SN z 16.09.2008 r., IV KO 108/08, OSNKW 2008, z.12, poz. 99). W orzecznictwie Sądu Najwyższego trafnie wskazuje się zatem, że wniosek o wznowienie postępowania, w przedmiocie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego, nie podlega rozpoznaniu w trybie przewidzianym w art. 540 k.p.k., ani w art. 540a i b k.p.k., ani też w art. 542 § 3 k.p.k. Treść wymienionych przepisów wskazuje przecież wyraźnie na to, że odpowiadają one ściśle jedynie postępowaniu rozstrzygającemu o odpowiedzialności karnej oskarżonego (zob. postanowienia SN: z 29 stycznia 2008 r., IV KO 118/07; z 17 września 2008 r., IV KO 108/08, OSNKW 2008, z. 12, poz. 99; z 12 czerwca 2003 r., IV KZ 16/03; z 29 października 1997 r., II KZ 130/97, OSNKW 1998, z. 1-2, poz. 10; z 21 stycznia 2015 r., IV KO 103/14).

Jedynie na marginesie powyższych rozważań wypada też przypomnieć ugruntowany w orzecznictwie pogląd, że sam fakt leczenia psychiatrycznego nie może jeszcze przesądzać o zaistnieniu uzasadnionej wątpliwości co do poczytalności skazanego w incydentalnym postępowaniu wykonawczym.

Z przedstawionych wyżej względów, nie wchodząc w ocenę merytoryczną zasadności sygnalizowanej przez skazanego kwestii, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie, obciążając Skarb Państwa kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.

[WB]

[r.g.]